

Polyanthea Sacra

Ex Universæ Sacræ Scripturæ Utriusque Testamenti Figuris, Symbolis, Testimoniis, Nec Non E Selectis Patrum, Aliorumque Authorum, Sententiis, eruditis Interpretationibus, Similitudinibus, rarisque Historiis collecta, Et Copiosis, Exquisitisque Materiis Moralibus De Virtutibus Et Vitiis Pro ...

Spanner, Andreas

Augustae Vindelicorum, 1702

§. 13. Quæ Deum moveant ad misericordiam.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-79369](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-79369)

§. XII.

Misericordia ei charior præ justitia.

Ex Veteri.

Ego sum Dominus Deus tuus fortis, & zelotes; visitans iniquitatem Patrum in filios, in tertiam, & quartam generationem; & faciens misericordiam in millia his, qui diligunt me. Ex. 20. 5. 6. Stephanus Cantuar. in Sylva Allegor. visitans peccata in quartam generationem; ecce justitia: faciens misericordiam in millia; ecce misericordiam: quæ tantum præcellit justitiam, quanto plus comprehenditur per millia, quam per tertiam, & quartam, generationem.

In libro bellorum Domini. Num. 21. 14. Sed perit ille, volente Dominò. Cur? Oleaster: ut solum nunc jactaret opera misericordiae: non enim leges in Evangelio, qualiter debellaverit hostes homines; sed qualiter ab infinitis morbis peccantes sanaverit.

Manus tue fecerunt me. Job. 10. 8. Marci 10. 16. impuens manus super illos, benedixit eos. Cum autem sermo de justitia, in numero unitatis. Job. 19. 21. manus Domini tetigit me.

Ira in indignatione ejus, & vita in voluntate ejus. Ps. 29. 6. Hebr. ad momentum est ira ejus. Chald. unâ horâ ira ejus, vitâ aeterna bona voluntas ejus.

Calix in manu Domini vini meri plenus misto verantamen sex ejus non est exinanita. Ps. 74. 9. S. Ambros. hic: plus minatur, & minus exigit: cum irascitur, differt; cum miseretur, properat, ut absolvat: terret, ut corrigat; admonet, ut emendet; prævenit, ut ignoscat. Ad terrendum, plenus est calix; ad bibendum non est exinanitus. Apud Pinna in Ecol. Ethol. 24.

Lava ejus sub capite meo, & dextera illius amplexabitur me. Cant. 2. 6. Quia per dextrum, & sinistrum, adversa solent, atque prospera, designari; videtur mihi hæc locò intelligi posse, lavam quidem verbi comminationem supplicii; dexteram verò regni promissionem. S. Bernardus l. 51. in Cant.

In puncto, ad modicum, dereliqui te; & in miserationibus magnis congregabo te. II. 54. 7.

Ut predicarem captivis indulgentiam, ut predicarem annum placabilem Domino, & diem ultionis Deo nostro. II. 61. 1. 2. Oleaster in Gen. 8. vides, ultionem die claudi; placationem verò usque ad annum durare.

Ex Novo.

Liber generationis J. C. filii David, filii Abraham. Matth. 1. 1. Cur primò ponitur David filius? quia in Davide plus resplenduit divina misericordia, quam in Abraham: nam ille in multis peccavit, iste in omnibus justus apparuit, ait Anselmus. Cum ergo in hoc re-

presentetur justitia, in illo misericordia, David præcedat: misericordia enim apud Deum primam semper occupat sedem. Sylveira hic.

Qui sedebat, similis erat aspectui lapidis jaspidis, & sardinis. Apoc. 4. 3. Plin. l. 37. natur. hist. c. 17. ait: eam sardinis lapidis naturam esse; ut oleo magis, quam aliò liquore, hebetetur. Ut argumento sit, misericordiae oleum acuta Dei arma hebetare. Incert. Auth.

Ecce vicat Leo de tribu Juda. Apoc. 5. 5. Semel tantum vocatur Christus in Apocalypsi leo, sed in eadem trigésies semel agnus: quia longè plura signa humanitatis, quam severitatis, exhibet; magis de mansuetudine agni, quam de fortitudine Leonis gloriatur. Mendoza in 1. Reg. 11. annot. 10. sect. 2.

§. XIII.

Quæ Deum moveant ad misericordiam.

Num. 1.

Quia sumus populus ejus.

Injustè agitur contra populum tuum. Ex. 5. 16. Abul. q. 5. caute locuti sunt, & Rhetoricè; ad captandum amorem, & misericordiam.

Vade, descende, peccavit populus tuus. Ex. 32. 7. Moyses autem v. 11. orabat ad Dominum Deum suum dicens: cur Domine irascitur furor tuus contra populum tuum: Abulens. q. 17. hic. quamvis exterius suaderet Moyse Deo, nè oraret; movebatur à Deo interius, ut pro eo oraret, nè deleteretur, pro re sua: quia suus populus erat, testimonio Dei. Moyses è contratio ipsum populum Dei esse dicit: quasi totam curam populi illius, & bonum, & malum, Deo incumberet. q. d. Domine, si iste populus non esset tuus, deberes in eum irasci quasi hostis; sed quia tuus est, debes ei mitis esse sicut Pater. Arcones in II. 1. Disc. 3.

Ut Deus Israel misericordiam suam ostenderet super populum suum. Judich. 7. 4. Forma est orandi, quæ maxime lenire possunt homines, cum se esse monent Dei populum. Quis enim curam abiciat sui operis? quis suis non faveat domesticis? Velloso hic Paren. 8.

Nos autem populus tuus. Ps. 78. 13. Intuendum est, lamentationem suam, quæ suavitate concluderet; ut Domini dicat. esse gregem, pro quò devotissimus supplicabat; nè diutius irasceretur eis, quos suos esse meminisset. Casiodorus hic.

Magister, nonne ad te pertinet, quia perimus. Marc. 4. 38. Magnæ profunditatis, & divinæ inclinationis, est verbum. Magister nonne &c. Imò ad neminem pertinet, præterquam ad te, si perimus: tui enim ex creatione sumus; tibi ergo perimus, si tui sumus. Ad te solum liberare pertinet, nè pereamus; & reassumere de periculo, si incurrimus. Vocasti nos in promissione tua, sequimur te in fide nostra. Vocasti nos miris modis; sequimur te vestigiis nostris: patrocinia Mundi dimisimus;

mus; & sub tua protectione confugimus, Simon Cals. l. 5. c. 2.

Num. 2.

Fragilitas nostra.

Non permanebit spiritus meus (id est, indignatio mea) in homine, quia caro est. Gen. 6. 3. q. d. nec ita indignabor, quod non velim eum corrigere per flagella; quia caro est, id est, fragilis. q. d. ideo miserebor, quia fragilis. Non ita de diabolo, quia spiritus tantum, & non caro, & sine Suggestione peccavit; ideo sine redemptione punietur. Hugo Card. hic. *Non permanebit.* Symmachus, & alii, ex Hebraeo vertunt: *non iudicabit, non ligabit.* q. d. Deus: non patiar hanc litem inter meam iustitiam, & misericordiam, tam diu durare. S. Hieronymus q. in Gen. sic legit: *non iudicabit spiritus meus.* hoc est: quia fragilis est in homine conditio; non eos ad aeternos servabo cruciatus; sed hic illis restituum, quod merentur. Ergo non severitatem, ut in nostris codicibus legitur, sed clementiam Dei sonat; dum peccator hic pro suo scelere visitatur. Cornelius hic.

Vidit omnes filios hominum. Pl. 32. 13. Considera, quia non dicit, visa peccata, sed filios hominum: nam cum delicta respicit, punit; cum hominem intuetur, absolvit. Sicut Pl. 50. 11. dicit: *averte faciem tuam a peccatis meis.* Et Pl. 142. 7. *non avertas faciem tuam a me.* Cassiodorus hic.

Vidit hominem. Matth. 9. 9. Non otiose dicitur vidisse hominem: ut inde reddatur ratio, quae ipsum Jesum allexit, ut Matthaeo propitius fieret: quia ad naturam humanam tantquam sibi cognatam valde propendet. Baeza t. 2. l. 6. c. 4.

Memento mei. Luc. 23. 42. Non dico, ut memineris operum meorum: haec enim merito; sed omnis homo afficitur ad comitem suum. S. Cyrill. Jerosol. Catech. 13. *Introite in conspectu ejus in exultatione.* Pl. 99. 2. Ante quem tremunt columna caelorum; jubemur homines exultare. Unde tanta praesumptio? an quid Deus homo? sic S. Chrysol. l. 6. unde est, quod propterea hoc vos facere debere sic praesumit? unde est? ex eo, quod sequitur v. 3. *scitote, inquit, quod Dominus est Deus:* quia Dominus ille est Deus, qui fuit in carne nostra pusillus. Baeza ante citatus.

§. XIV.

Deus est benignior peccatoribus, quam iustis.

Locuta est Maria contra Moysen &c. Num. 12. 1. 10. Quia semel contra fratrem murmuravit, a Deo lepra percussa est, & a castris septem diebus exclusa. Mariam autem Magdalenam plurimis peccatis oneratam benignissime tractat, & consolatur, atque defendit. Iustum timor sustinet, ne efferatur; peccatorem spes erigit, ne desperet. Diez f. 5. D. Pals.

Pessulum ostii mei aperui dilecto meo; at

ille declinaverat, atque transferat. Cant. 5. 6. 7. Pulsante sponsa, cum sponsa paululum morata fuisset, illum non invenit; fecitque eam ire per vias ad eum quaerendum; ubi in manus vigilum incidit, a quibus percussa &c. Illam vero meretricem, quae tot adultertia cum multis amatoribus commiserat. Jer. 3. 1. tam benigne alloquitur: *revertere ad me.* Vide etiam Ezech. 18. 21. quam asperè minetur iusto; quam blandè spondeat peccatori. Id. ib. Petrum, cum Passionem Christi vellet ex amore impediri, Sathanam appellavit. Matth. 16. 23. Judae proditori dicit: *amice, ad quid venisti?* Matth. 26. 50. Id.

Miscellanea.

Non est, bonum, hominem esse solum. Gen. 2. 18. Cum praecius sit omnium futurorum; non apparet, quae ratione in verum sensum id aptari possit. Nam si Adami solus remaneret, forte nullum esset peccatum; quod, consulente uxore, factum est: vel saltem non tot essent; at, accepta conjuge, humanum genus longè, lateque dilavit. S. Ambrosius causam refert in Dei misericordiam, l. de parad. c. 8. quia ex viro solo non poterat esse humani generis propagatio, pronunciatum Dominus, non esse bonum, hominem solum: maluit enim Dominus plures esse, quos salvos facere posset, & quibus donaret peccatum; quam unum solum Adam, qui liber esset a culpa. Pirna Eth. 34.

Domine in caelo misericordia tua. Pl. 35. 6. Nescio, quam misericordiam ipse dicit, quae in caelo est: est enim misericordia Domini & in terra. Habes scriptum Pl. 32. 5. *misericordia Domini plena est terra.* De qua ergo misericordia loquitur, cum dicit, *Domino in caelo &c.* Munera Dei partim temporalia sunt, atque terrena; partim aeterna & caelestia. Qui propter haec colit Deum, ut terrena ista, atque temporalia accipiat, quae omnibus praesto sunt; quali adhuc ut pecus est. Utitur quidem misericordia Dei; sed non illa, quam expectaturus est; quae non dabitur, nisi solis iustis, sanctis, bonis. S. August. hic.

Melior est misericordia tua super vitas, labia mea laudabunt te. Pl. 62. 4. id est benignitas illa, quae me peccatorem a Tartaro revocasti; haec melior est ad Deitatem tuam testandam, quam vita reddita Lazaro, viduae filio, aut principis filiae. Eusebius Emis. hom. de Pascha: bene dicitur: melior est misericordia tua super vitas: meliores enim sunt dies, quibus ad aeternam vitam renascimur; quam illi, quibus in haec tempora procreamur: siquidem majora sunt dona gratiae, quam naturae. Hic potentia, ibi misericordia continetur. Esobar t. 3. Coll. Chr. p. 2. Sect. 3.

Multi publicani, & peccatores discumbant cum Jesu. Matth. 9. 10. Anni multi docent misericordiam in peccatores. Severissimus ultor est peccatorum juvenilis ardor; & nimius erroris plectendi rigor semper novitius est in disciplina Christiana. Jesus ut adolevit aetate, publicani mensis accumbit; & recipit publi-

ca-